

Frisse Wind. Nu!

GREENPEACE

Dorpsraad
Wijk aan Zee

gezondheidop1

Datum: 12 februari 2024

Onderwerp: Commissiedebat Leefomgeving 15 februari 2024, Tata Steel

Geacht Statenlid,

Op donderdag 15 februari vergadert de Commissie Leefomgeving. Via deze brief wil willen wij u namens Dorpsraad Wijk aan Zee, Frisse Wind.Nu!, Stichting Gezondheid op 1, Dirk Weidema en Stichting Greenpeace Nederland input geven voor wat betreft het onderwerp Tata Steel.

Het gaat structureel mis bij Tata Steel

Het rapport "*Vervolganalyse: Met regelmaat voorkomende voorvallen Tata Steel tot Q2 2023*" van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied geeft een ontluisterend beeld. Over 2022 waren er ongeveer 3.000 'voorvallen' bij Tata Steel, waarvan het merendeel met schadelijke emissies tot gevolg. Dit zijn dan ook geen voorvallen of incidenten, het gaat structureel mis bij Tata Steel. In het [RIVM-onderzoek naar de gezondheidseffecten van Tata Steel](#) zijn deze 'incidenten' niet meegenomen, geeft het RIVM zelf aan, dus de feitelijke gezondheidsschade door Tata Steel is groter en de RIVM conclusies vormen een absolute ondergrens.

Het is daarom belangrijk dat er aanvullend onderzoek komt naar de gezondheidseffecten van al deze 'voorvallen'.

Een deel van deze voorvallen, waarbij gifwolken vrijkomen, ontstaat simpelweg door regulier onderhoud aan milieu-installaties, die dan buiten werking zijn. Echter, de productie mag dan gewoon doorgaan en zo krijgt Tata Steel een 'license to kill'. Eenvoudigweg omdat werken met back-up milieu-installaties, of het tijdelijk stilzetten van de productie te duur zou zijn. Bevoegd gezag is op grond van de nieuwe Omgevingswet verplicht om hier een eind aan te maken (zie volgende pagina).

Tata Steel moet verplicht worden om altijd te zorgen voor werkende milieu-installaties zonder dat onderhoud nog kan worden opgevoerd als reden om meer schadelijke stoffen uit te stoten.

Handhavingsverzoeken niet opgevolgd

Via drie camera's en de website [Spotdegifwolk.nl](#) hebben Frisse Wind.nu en Greenpeace Nederland sinds mei 2023 725 gifwolken gesignaleerd en gemeld bij de omgevingsdienst. Dat is gemiddeld drie per dag. Daartussen zitten een flink aantal gevallen van verboden 'rauwe kooks'

waarvoor een verbeuring van 100.000 euro moet gelden in de derde Last onder Dwangsom die Tata Steel opgelegd heeft gekregen. Echter, handhavingsverzoeken bleven onbeantwoord. Daarop hebben Frisse Wind.nu en Greenpeace Nederland afgelopen november een invorderingsverzoek ingesteld voor 16 gevallen van rauwe kooks die wij hebben waargenomen en vastgelegd in de periode april t/m oktober 2023. Bijgevoegd vindt u de reactie van de omgevingsdienst op dit invorderingsverzoek. Daarin vallen twee zaken op:

1. Drie handhavingsverzoeken op rauwe kooks van april tot en met juli worden niet meer opgevolgd omdat Tata Steel kennelijk de eigen beelden al heeft verwijderd en de omgevingsdienst die klaarblijkelijk nodig heeft om vast te stellen of het een geval van rauwe kooks was. De omgevingsdienst heeft dus verzuimd te handhaven terwijl het bewijs voor dit zware milieudelict door omwonenden met camerabeeld werd overlegd. En Tata Steel hoeft eigen camerabeelden maar voor een beperkte tijd op te slaan, terwijl het gaat om bewijsmateriaal voor mogelijke milieuovertredingen.
2. De omgevingsdienst heeft twee rauwe kooks waarvoor wij een handhavingsverzoek hebben ingediend intussen omgezet in een dwangsom (6 en 18 september). Vier handhavingsverzoeken heeft de omgevingsdienst nog in onderzoek, 10 werden er afgewezen. Het is voor ons echter volkomen ontransparant op welke gronden dit besluit werd genomen. De vastgestelde definitie van rauwe/ongare kooks in de derde Last onder Dwangsom spreekt voor zich:

“6. Definitie ongare kooks”

U verzoekt om een verduidelijking te geven van de definitie van ongare kooks. Het is volgens u namelijk niet altijd duidelijk wanneer daar sprake van is. Tegen die achtergrond stelt u, dat u daarom momenteel volledigheidshalve ook situaties meldt die niet (evident) een ongare oven zijn. U stelt de volgende definitie voor en verzoekt ons deze te bevestigen: ‘Indien voorafgaande aan de blus(stoom)wolk eerst een zwarte rookwolk uit de blustoren verschijnt is er sprake van ongare kooks’.

Reactie

Het gaat om kooks die onvoldoende gegaard zijn en dientengevolge in meer of mindere mate zwarte rook veroorzaken. Op het moment dat de kooks uit de oven worden ‘gedrukt’ is duidelijk of de kooks gaar of niet gaar zijn. Een nadere definiëring van dat begrip achten wij dan ook niet nodig.” (LOD3, p. 8).

Een extra teken van rauwe kooks is de zwarte wolk die zich richting de blustoren beweegt (omdat de wagen met uitgestoten rauwe kooks naar de blustoren rijdt) en in beginsel zwarte rook uit de blustoren als de blussing aanvangt. Dit alles is goed zichtbaar op alle beelden van de 16 rauwe kooks in ons invorderingsverzoek. Als deze zouden worden verbeurd dan is de derde Last onder Dwangsom vol en rest intrekken van de vergunning. Wij kunnen ons niet aan het vermoeden onttrekken dat dit een rol speelt bij het afwijzen van handhavingsverzoeken zonder duidelijke opgaaf van reden. In

elk geval is meer transparantie vereist. Waarbij wij er ook op wijzen dat omwonenden hier in hun vrije tijd het werk doen dat de omgevingsdienst zelf zou moeten doen.

Bevoegd gezag moet gezondheid leidend maken bij vergunde uitstootruimte

De Omgevingswet is per 1 januari van kracht. Daarin is opgenomen dat bevoegd gezag alle passende én preventieve maatregelen moet nemen ter bescherming van de gezondheid. De Provincie Noord-Holland mag dus niet alleen leunen op de bestaande emissienormen in de Europese Richtlijn Industriële Emissies (RIE) als de gezondheid van omwonenden en werknemers daarmee onvoldoende is beschermd, hetgeen het RIVM-rapport van afgelopen september heeft aangetoond. De provincie moet op basis van de Omgevingswet dus scherper vergunnen, en wel tot een niveau dat de gezondheid van omwonenden voldoende beschermt. Eerst een discussie opstarten over “Hoe gezond is gezond genoeg?” is daarbij ongepast. De gezondheidsschade die is aangetoond dwingt de provincie om direct in te grijpen.

Wij wijzen u erop dat de Bref/BBT uitzonderingen toestaat als de lokale situatie daartoe aanleiding biedt. Tot nog toe heeft Tata daarvan gebruik gemaakt, maar alleen om verruiming van de norm te bewerkstelligen. De vergunning van de verouderde kookfabriek 2 is daarvan het navrante voorbeeld. De uitzonderingsregel kan echter ook ingezet worden voor verscherping.

Overigens heeft een rechter in Milaan in december [een advies gegeven](#) naar aanleiding van de gezondheidsproblematiek rond de staalfabriek in Taranto, die het Europees Hof waarschijnlijk gaat overnemen. Daarin staat dat in artikel 11 a) van de RIE zo moet worden geïnterpreteerd dat een bedrijf alle passende preventieve maatregelen moet nemen ter bescherming van de gezondheid. Dit komt overeen met de Omgevingswet. Bevoegd gezag moet dus aan de bak en de vergunningen snel aanscherpen om zo de uitstoot van fijnstof, NOx, ZZS en grof stof naar een gezond niveau te krijgen. Voor ZZS betekent dit de uitstoot zo snel mogelijk terugbrengen naar nul, wat Tata Steel eigenlijk allang verplicht zou moeten zijn op basis van de huidige minimalisatieplicht. Tata Steel komt ermee weg en loost bijvoorbeeld volgens het e-MJV 2022 nog steeds op het Noordzeekanaal ruim 56 kg Arseen, 8 kg Cyaniden, 24 kg Koper, 3 kg Kwik, 169 kg Lood, 83 kg Nikkel en 853 kg Zink, Dit is meer dan voorgaande jaren Dit kan voorkomen worden; de techniek is er; het is een centenkwestie.

Ook voor het Heracles Plan van Tata Steel moet het verplicht nemen van alle passende en preventieve maatregelen ter bescherming van de gezondheid het uitgangspunt zijn.

Tata Steel India staat niet garant voor kosten eventuele bodemsanering

In de Omgevingswet is vastgelegd dat een bedrijf financiële zekerheidsstelling moet bieden voor eventuele bodemsanering. Dat betekent dat Tata India financieel garant moet staan voor de kosten van bodemsanering, mocht het gebeuren dat Tata Steel Nederland verdwijnt. Dit moet in de vergunning worden vastgelegd. Echter, eerder was al bekend dat Tata India de groeps Garantie voor Tata Steel Nederland heeft ingetrokken en daaruit volgt dat het moederbedrijf deze Garantie dus niet biedt. In een [stenogram](#) van een aandeelhoudersvergadering van Tata India van mei 2023 staat:

Amit Murarka: So, just on Europe again, like we used to -- **like we were used to maintain that there is not going to be any cash support from India.** But now with this -- the TS Holdings providing some support to the TS U.K. debt. Is it essentially like some change in policy or stance that we are kind of having on that now?

Koushik Chatterjee: Amit, this cash and this **letter of support** has been in place for possibly a decade. It's not something -- **it is neither a guarantee nor a binding letter of comfort.** This is as I said earlier, it is required for audit purposes because when you do the going concern testing, there are various stress tests that are done. And one of the stress tests is that if the company does not have the ability to support or refinance the loan that comes due and these loans are fundamentally working capital loans. So if that is -- that comes up for renewal, etcetera, then will there be a support from Tata Steel. **And that is an intent letter and not a guarantee.** So that is -- nothing has changed between what has been given in the last decade versus today. It's more explicit today because that's the part of the stress test that has been done. So I think there is no change in policy. We focus on the businesses to ensure that they are cash neutral to cash positive. In Netherlands case, the focus is to push them towards being or the way the plans are done is to become cash positive which is one of the reasons why I mentioned that they are sitting on EURO.5 billion of cash -- free cash.

Dit vormt een enorm financieel risico voor de provincie, gezien de toekomst van Tata Steel Nederland onzeker is en ernstige bodemverontreiniging zich elke dag blijft ophopen. Als voorwaarde voor verdere vergunningverlening moet gelden dat Tata India financiële zekerheidsstelling biedt voor eventuele bodemsanering. Tata Steel moet verder verplicht worden om alle passende maatregelen te nemen om verdere bodemverontreiniging te stoppen.

Gezondheidsultimatum

De vergroeningsplannen die Tata Steel wil doorvoeren zijn *'too little, too late'* en doen veel te weinig voor gezondheid, natuur en klimaat. Slechts voor de vervanging van kooksfabriek 2 en hoogoven 7 zijn de plannen concreet, voor kooksfabriek 1 en hoogoven 6 is nog in het geheel geen plan, terwijl het onrealistisch is dat de stoude kooksfabriek 1 nog eens meer dan tien jaar mee zou gaan.

De [Notitie Reikwijdte en Detailniveau \(NRD\)](#) die Tata Steel heeft gepubliceerd is vaag en vrijblijvend en bevat geen concrete emissiegegevens. Het maakt duidelijk dat reductie van CO2 het doel is en gezondheidsverbetering hooguit bijvangst. En dat Tata Steel zo lang mogelijk ruw ijzer wil blijven maken in de dichtbevolkte IJmond. Ook doet Tata Steel geen harde toezegging op de omschakeling naar groene waterstof, en lijkt het structureel in te zetten op aardgas in combinatie met ondergrondse opslag van CO2 (CCS).

We wijzen u graag op het plan voor de toekomst van staalproductie in de IJmond dat door diverse omwonenden-organisaties is ingebracht: www.gezondheidsultimatum.nl. Omwonenden-organisaties willen dat de ziekmakende uitstoot van het bedrijf stopt. En niet pas bij de volgende generatie. Met het Heracles-plan is daar geen zicht op. Met het alternatief willen

zij laten zien dat er wel degelijk mogelijkheden zijn om de staalproductie te behouden met een gezonde leefomgeving als harde randvoorwaarde is. Het plan voorziet in het terugbrengen van de productiecapaciteit van Tata Steel met 40%, tot 4 miljoen ton staal per jaar. Een capaciteit die meer in lijn is met de bevolkingsdichtheid en de druk op de leefomgeving in de IJmond. De antieke en lekkende kookfabriek 2 moet per 1 januari 2025 dicht en kookfabriek 1 sluit per 1 januari 2030. Tata Steel is dan in 2030 kolenvrij in lijn met het verbod op kolen voor elektriciteitsproductie, dat in 2030 ingaat. Tata Steel gaat meer inzetten op staalrecycling aangevuld met import van groene ijzerspons uit regio's in Europa waar de businesscase beter is dan hier.

De provincie speelt als vergunningverlener en toezichthouder een cruciale rol in de opvolging van de teleurstellende en vage NRD van Tata Steel. Wij vragen u dringend om ervoor te zorgen dat gezondheid van de omgeving werkelijk een ijkpunt is, gebaseerd op actuele advieswaarden en met harde deadlines. De expertcommissie gezondheid komt in maart met een advies. Daarnaast zou een scenario waarin Tata Steel wordt afgeschaald en in 2030 duurzaam is eveneens onderdeel moeten worden van de NRD.

Wij wensen u een goede vergadering toe.

Met vriendelijke groet,

Sanne Walvisch, namens Stichting Frisse Wind.nu

Ineke Holtwijk, namens Dorpsraad Wijk aan Zee

Antoinette Verbrugge, namens Stichting Gezondheid op 1

Willem Wiskerke, namens Stichting Greenpeace Nederland

Dirk Weidema

BIJLAGE: Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied, voornemen tot besluit op invorderingsverzoek